

Josep M. Sanmartí

DES D'EL RETIRO

Guerra no estima Rodríguez de la Borbolla

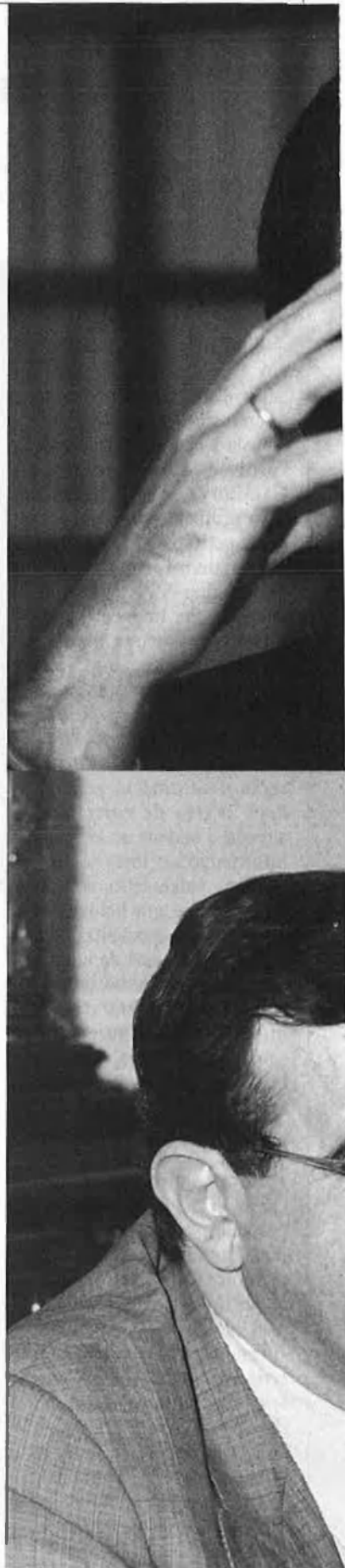
Es venia venir, però tothom s'ha quedat bocabadat. La puntada de peu que Alfonso Guerra acaba de donar a José Rodríguez de la Borbolla, encara president de la Junta d'Andalusia, és una de les accions polítiques més sonades des dels tèrbols temps de la transició. Es veia venir, perquè se sabia que el vice-president Alfonso Guerra feia temps que treballava per poder substituir Rodríguez de la Borbolla per Manuel Chaves, actual ministre de Treball i diputat per Cadis. I tothom s'ha quedat bocabadat perquè totes les circumstàncies polítiques anaren girant en contra d'aquesta obscura operació de relleu presidencial a Andalusia. Es creia que l'escàndol Guerra, que per cert encara no s'ha acabat, havia erosionat molt el poder del vice-president i que el seu titular no se'n sortiria aquesta vegada amb la seua, sobretot després que Rodríguez de la Borbolla deixés ben clar que ell volia seguir i que Manuel Chaves digués que ell també... al Ministeri de Treball. Per acabar-ho d'adobar les enquestes indicaven que el *Pepote* és més popular a Andalusia que no pas el *Manolito*, és a dir, que tenia més possibilitats de revalidar la majoria absoluta socialista al Parlament andalús aconseguida el 1986. Doncs bé, a desgrat de tot això, Alfonso Guerra ha forçat la nominació de Chaves, arriscant-se a un retrocés electoral important i a obrir una nova crisi dins del partit. ¿Per què ho ha fet?

Fins ara ningú no ha donat cap argument polític convincent, ni tan sols els protagonistes que han de justificar aquesta jugada tan especial. Cal buscar, per tant, raons d'ordre personal. I en efecte és conegut l'odi que es tenen

Guerra i Borbolla des que van començar a coincidir en les tasques polítiques. Alfonso Guerra és un home d'extracció popular que no ha pogut (o no a volgut) integrar-se en els sectors de la burgesia sevillana o madrilenya, que el menysprea. A desgrat dels seus esforços no ha pogut ni tan sols ser admès en els cenacles intel·lectuals amb un lleuger equipatge fet de Machado, Mahler i *Programa 2000*, obres que ni tan sols estan de moda entre els sofisticats escriptors i professors de la capital. Guerra pot ser temut o respectat, però només és admirat pels seus incondicionals.

A partir d'aquí s'entén el seu menyspreu, perfectament correspost, vers les capes altes de la societat sevillana i andalusa en la qual militen *señoritos* com Rafael Escudero, l'anterior president, i José Rodríguez de la Borbolla, un home de casa bona, de la qual no s'amaga. Escudero va seguir el mateix camí que de la Borbolla i sempre ha donat aquesta explicació a l'hora de justificar la seva puntada de peu, que

fins i tot el va fer sortir de la vida política activa. L'enfrontament no es redueix al si del PSOE. Dos aristòcrates andalusos com Alejandro Rojas Marcos i de la Viesca i Pedro Pacheco són els principals flagells de Guerra des del sud i des del PSA, i se'n podrien sumar altres com el mateix Antonio Hernández Mancha o la comtessa Soledad Becerril. La lluita de classes més que no les rivalitats entre partits és el rerefons que apareix constantment en aquestes actuacions del vice-president. Per això fa les referències als *descamisats* en els seus mítings i assimila sistemàticament la dreta amb l'aristocràcia. Filosofia que curiosament apareix també en les últimes declaracions del seu germà Juan, quan reivindica el dret de la gent d'esquerra, és a dir de les classes baixes i pobres, a enriquir-se i a fer-ho ràpidament, igual que els especuladors de dretes. En el cas de Felipe González el conflicte apareix molt més desdibuixat. Malgrat el seu origen igualment humil des del punt de vista social, va fer un bon casament amb una noia burgesa i professora. La seua acceptació en els cercles internacionals i el seu tarannà més pactista han arrodonit les seues arestes socials i intel·lectuals. Felipe González, per exemple, s'ha atipat de fer doctrina, però no ha volgut passar mai com un intel·lectual o un pensador, sinó com un polític pràctic.

El cessament de Rodríguez de la Borbolla era, per tant, una qüestió de reafirmament personal del vice-president, sobretot en uns moments difícils, en què es veu obligat a recórrer al populisme (el míting de Sevilla de febrer) i al suport de les *seves* classes populars. Manuel Chaves és també un polític procedent de la petita burgesia i que ha fet la seva carrera dins la UGT i no a la universitat o a les publicacions especialitzades, o, pitjor encara, als casinos aristocratitzants. La seva trajectòria el converteixen en l'home prou gris com per ser acceptat pels dos costats.

Hi ha una altra raó. En el sistema democràtic espanyol els partits es divideixen en clans perfectament diferenciats, i que a voltes actuen com a partits din d'un altre. Això és el *guerrisme*, expressió d'uns mecanismes clientelars dins del PSOE. Doncs bé, a Andalusia els *borbollistes* copen actualment tots els càrrecs depenents de la Junta i derivats. I això en un moment d'una gran eufòria econòmica, provocada per unes impressionants inversions estatals i pel motor inversor que significa l'Expo de Sevilla. De tot això, els *guerristes* no en toquen més que les molles que cauen a terra des de la taula ben parada de diners i de poder de la Junta. Els actuals mandatari

andalusos saben perfectament que la caiguda del seu cap comporta la seva expulsió del poder, tal com han fet ells amb els *guerristes*. Només cal veure que la fortuna de Juan Guerra es va fer en un despatx de la Delegació del govern al servei de la vice-presidència del govern central, és a dir, que la Junta no hi té res a veure ni tan sols des del punt de vista formal. Els *guerristes* que han fet alguna cosa, ho han hagut de fer o bé a través de l'Administració municipal o bé de la central, però no a través de la Junta d'Andalusia, que no ho oblidem, és la que administra el pressupost més alt de totes les Comunitats Autònomes.

El risc de tot això són les eleccions del mes de juny. Si Chaves aconsegueix la majoria absoluta, que en principi semblava assegurada amb Rodríguez de la Borbolla, d'aquest no se'n parlarà més i Guerra se n'haurà sortit amb la seva. Si no és així, la crisi està garantida dins del PSOE, on alguns capitosts, com Joaquín Leguina, no perdonen a Guerra les seves actituds entre despòtiques, caciquils i obsessives. Tot depèn ara de l'actitud de Rodríguez de la Borbolla, si pesa més la lleialtat al seu partit o el ressentiment per la mala passada que li acaba de fer Guerra i que Felipe ha consentit.